

Лекција 4

Расподела моћи

Који критерији дефинишу систем репрезентације?

Васпитно-образовни циљеви	Ученици се упознају са концептима реизбора и смене. Разматрају критерије и контролне механизме за дефинисање система репрезентације.
Задаци	Ученици разматрају и дефинишу критерије који им омогућавају да контролишу рад председника одељења.
Наставна средства и материјали	Флип-чарт табла, оловке.
Методe	Дискусија са целим одељењем.

Ток часа

Ученици доносе одговоре својих родитеља о изборима на час. Седе у групама од по четири члана и упоређују одговоре својих родитеља. У одељенском разговору, тематизују се најважније тачке, ставови и питања покренута у групама.

Наставник затим чита ученицима причу о градоначелнику једног малог града:

Био једном један градић по имену Учмаљево чији су становници били прилично несрећни. Било је неколико разлога за то. Учмаљево није било баш занимљив град и није било ничега што би становници могли да раде, осим да иду у локални парк. Није било занимљивих продавница, ни концерата, а ни места на којима би се одвијале спортске активности. Није било чак ни игралишта за децу у вртићима и школама. Све што су људи у Учмаљевоу могли да раде било је да иду у парк, где су седели и гледали у рибњак. По повратку из школе, деца су радила домаће задатке, одлазила у парк као и одрасли, а затим седела или трчала око рибњака. Није било ничега о чему би становници Учмаљева могли да разговарају у вечерњим сатима, никаквих догађаја које би препричавали, никаквих сећања која би могли поделити са другима. За људе у Учмаљевоу сваки дан био је налик на претходни.

Зашто је то било тако? Да ли је Учмаљево било сувише сиромашно да обезбеди неке забавне садржаје? Да ли су становници Учмаљева били сувише лењи да било шта раде? Не, никако. Само није било никога ко би био задужен да нешто организује, никога ко би преузео одговорност за Учмаљево и почео да на неки начин мења ствари. За разлику од многих других градића, Учмаљево није имало свог вођу – градоначелника.

Како је ситуација у Учмаљевоу постала неподношљива, једне недеље група људи који су се нашли у парку одлучила је да организује изборе на којима ће изабрати некога ко ће бити задужен за Учмаљево – одлучили су да изаберу градоначелника. Нешто је морало да се промени! И то брзо!

Није било много људи који су желели да раде тај посао. Само два кандидата пријавила су се за место градоначелника. Један је био локални учитељ, господин Зналић, који је годинама желео да промени ствари у школи и око ње. Имао је неке идеје о томе како да то уради, али када су га упитали шта би променио у Учмаљевоу, рекао је да он то још увек не зна и да би прво хтео да пита становнике за мишљење. Многи су били разочарани. Мислили су да ће господин Зналић изнети предлоге о великом тржном центру са биоскопом и ресторанима. Мислили су да ће напоскон добити свој толико ишчекивани аква-парк. Надали су се да ће господин Зналић

обећати да ће изградити концертну дворану. Какво је то само било разочарење за становнике Учмаљева!

Када је други кандидат, господин Полетовић, ступио на сцену, људи нису много очекивали. „Ово је губљење времена; ионако се ништа неће променити у Учмаљеву“, рекао је један од присутних мушкараца. „Претпостављам да сте у праву“, прошапутала је старија госпођа која је стајала до њега. Господин Полетовић, наочит младић, отпочео је свој говор. Дуго је говорио. Говорио је о Учмаљеву као свом родном граду, споменуо је школу у коју је ишао и парк у којем је одрастао. Рекао је како ствари морају да се промене у Учмаљеву. Говорио је о игралиштима која су била толико потребна деци, о новом базену који су сви прижељкивали, о дуго ишчекиваној концертној дворани, па је чак споменуо и парк где ће тинејџери моћи да возе ролере. И док је господин Полетовић тако говорио, лица становника Учмаљева засијаше од задовољства. Изненада, сви су се смешили. „Па, можда смо погрешили“, поново се огласила стара госпођа. „Да, можда“, одговорио је мушкарац, замишљајући већ како плива у новом базену.

„Како ћемо све то платити?“ питао је господин Полетовић своју публику. „Једноставно! Предлажем да сви приложимо своје уштеђевине, а ја ћу се побринути за градњу. Тако ћемо сви нешто допринети.“ Становницима Учмаљева то је звучало сасвим разумно. На изборима који су се одржали идуће недеље само двоје људи није гласало за господина Полетовића. Он је био апсолутни победник. Једино двоје људи који су гласали за господина Зналића били су сам господин Зналић и његова мајка. Али ствари ће се сада променити у Учмаљеву. Напокон се појавио неко ко је имао јасну представу о томе шта да ради, а чак је знао и како да прикупи новац за оно што је планирао да изгради. Није било никакве сумње да ће сви у Учмаљеву дати господину Полетовићу сав новац који су годинама штедели – а он га је са радошћу примио.

Дуго после избора, становници Учмаљева били су весели јер су знали да ће ускоро имати све оно што су прижељкивали. Пролазили су месеци, а још није било ни трага од градилишта; није било никаквих грађевинских радова ни радника.

Једног поподнева у Учмаљево се докотрља некаква машина носећи велики плави предмет необичног облика. „Стигао нам је базен“, повикао је један дечак на школском игралишту када је машина протутњала крај њега. „Страва“, повикали су остали. Неколико дана касније, сазнали су да је базен испоручен на кућну адресу господина Полетовића и да је монтиран у његовом дворишту. Људи су почели да се питају. Неки су почели да сумњају у његова обећања, док су други још увек веровали да ће и градски базен ускоро стићи и стрпљиво чекали.

Само недељу дана касније, група старијих мушкараца угледала је огромни, скупи аутомобил како пролази крај њих, сијајући златним сјајем на сунчевој светлости. „Опа! Нисам знао да нам Краљица долази у посету“, шалио се један од њих. И остали су се смејали, све док нису схватили да је за воланом седео главом и брадом господин Полетовић. Уместо да новац употреби за изградњу нових игралишта, купио је себи нови ауто. Становници Учмаљева постали су веома узнемирени.

Након недељу дана дошло је до још једног инцидента када се господин Писмић, досадоградски поштар, вратио са своје редовне дневне руте и испричао својим пријатељима шта му се десило тог дана. „Замислите, када сам пролазио поред виле господина Полетовића, чуо сам необичан звук, нешто попут слоновске рике. Одлучио сам да застанем и погледам мало боље о чему се ради.“ „И, шта си видео?“ били су знатижељни његови пријатељи. „Нешто невероватно: када сам провирио кроз металну ограду, видео сам да је буку правио огромни слон.“ „Стварно?“ запиташе његови пријатељи у неверици. „Да, стварно. А онда сам схватио да је то био само филм. Али никада пре нисам видео тако велико биоскопско платно! Кажем вам, господин Полетовић саградио је себи највећи отворени биоскоп на свету.“ Људи напросто нису могли да верују. Шта се десило са њиховом концертном двораном? Постали су још узнемиренији. Али, шта су могли да ураде? Коначно, сами су га изабрали.

„Шта се то МЕНЕ тиче“, рекао је господин Зналић, учитељ, када је она иста група људи који су и одлучили да се одрже избори дошла да га упита за савет. „Гласали сте за њега и он је сада градоначелник Учмаљева“, приметио је. „Али, то је непоштено“, рекли су људи. „Чак је остатак новца намењен за парк за ролере искористио да сагради свој омиљени ресторан брзе хране у сопственом дворишту. Сада по цео дан може јести хамбургера и крофни колико му срце жели! А ми још увек седимо у парку и досађујемо се, и наша деца још увек седе у парку и досађују се.“ „Знам“, рекао је господин Зналић и затворивши очи протрљао у браду. „Знам, и морамо нешто да предузмемо...“

У групама, ученици разговарају о томе како би се прича могла наставити, имајући на уму три питања:

- Шта су становници Учмаљева могли да ураде пре него што се све ово десило?
- Шта могу да ураде сада? На крају крајева, ипак су гласали за господина Полетовића.
- Како се може спречити да се овако нешто понови и у будућности?

Записују своје одговоре на папире великог формата и представљају их целом одељењу током дискусије.

Када све групе представе своје идеје, наставник усмерава дискусију на ситуацију у њиховом одељењу и поставља следећа питања:

- Како можемо бити сигурни да ће председник одељења радити оно што смо се договорили?
- Који механизми нам могу помоћи да то осигурамо?
- Ко би то могао радити?
- Шта ће се десити ако откријемо да нешто није у реду?
- Ко доноси одлуку о смени председника одељења?

Ученици кроз заједничку дискусију разматрају ова питања и износе предлоге. Гласају о предлозима и одлучују се за заједничко решење. Договор записују, а затим се сви потписују на њега, укључујући председника одељења и заменика.